

under Expropriation) og paa Areal et paa Jansø. At jeg først valgte Blaabjerg, skete, fordi jeg var fuldt overbevist om, at dette Areal vilde kunne tilplantes i en meget kort Tid og meget billigt. Det Resultat, der allerede er naaet i den korte Tid, det har været under Behandling, afgiver formentlig i Forbindelse med, hvad jeg nedenfor skal anføre, et slaaende Bevis for, at de tvende ovennævnte Hovedformaal efter al Sandsynlighed ogsaa her vilde blive opnaaede. Jeg har allerede havt den Være mundtlig at meddele Hans Excellence Indenrigsministeren nogle Oplysninger i saa Henseende, men da de indeholde forskjellige Talstørrelser, som let kunne forsvinde af Erindringen, tillader jeg mig her at nedskrive dem. Areal et i Blaabjerg udgjør ialt 1252 Tønder Land og erhvervedes i Maret 1878—79. Beplantningen paabegyndtes i Slutningen af Oktober 1879, og ved Udgangen af forrige Aar var der tilplantet 400 Tdr. Land, hvorhos endvidere 200 Tdr. Land vare dæmpede og forberedede til at tilplantes. Dersom Ministeriet imidlertid ikke i Finantsaaret 1881—82 havde været nødt til at negte mig Anvisning paa Pengemidler, som vare kalkulerede til Kulturerne og opførte paa Finantslovsforlaget, vilde der have været tilplantet mindst 150 Tdr. mere end de anførte 400 Tdr. Land. Naar Udgifterne til Areal et's Erhvervelse, Dæmpningsarbejderne, Hullegravning, Plantningsarbejderne, Værdien af de anstillede Planter samt Plantørens Lønning beregnes, have de 400 Tdr. Land i Et og Alt kostet høist 80 Kr. pr. Tønde Land at tilkultivere. Da der desuden, som anført, er dæmpet 200 Tdr. Land, maa jeg formene, at Formaalet at plante billigt er nogenlunde naaet. Naar derhos bemærkes, at Areal et paa de 3 Sider omgives af de tvende Sogne Herne og Lønne med henved et Par Tusinde Indbyggere og af talrige mindre Steder og Huse i fjernere Afstand, mener jeg, at ogsaa det andet Formaal er opnaaet.

Der vil muligvis gjøres mig det Spørgsmaal, om Areal et ikke er af en mer end almindelig god Kvalitet. Dertil maa jeg svare, at det ganske vist er vel stiftet til Skovkultur, men det er ikke af bedre Kvalitet, end at der til Dæmpning af Sandflugter har maattet anvendes 4000 Rubiffavne Lyng, og at der i hele Areal et ikke findes en Plet, hvor der kan anlægges en Planteskole. De anvendte Planter have derfor ogsaa maattet tiltrækkes i Hushjby Planteskole, 4 Mil Nord for Ringkjøbing.

Hvad Svinfløv angaar, da vil formentlig det andet Formaal, at skaffe gode Affætningsforhold, saa nogenlunde blive naaet, hvorimod det neppe vil lykkes her at plante saa billigt som i Blaabjerg. For de nye Areal et's Vedkommende paa Jansø frembyder sig imidlertid en 3die Opgave at løse, som jeg allerede har omtalt i Maret 1858 i Berlingske Avis af 1ste December, og som jeg fremdeles mener bør løses, nemlig paa Grund af Jordbundens gode Kvalitet at fremkalde en Skovbestand af værdifulde Træarter med normal Vægt. Dette vil forhaabentlig ogsaa kunne lykkes i det nye Areal i Bording, uagtet Jordboniteten er af en hel anden Bestaaffenhed.

Hvad nu angaar de 2,000 Tdr. Land paa Jansø, da ville Kulturer intet andet Sted i de sydlige Klitter kunne udføres med færre Besøstninger end her, men vel at bemærke, kun naar man har større Arealer at raade over. I min Indstilling om at erhverve Areal et har jeg allerede fremhævet Fordelen i Almindelighed af at have store Arealer for sig, men intetsomhelst andet Sted gjør dette sig mere gjældende end paa Jansø paa Grund af de derværende Forhold. Kunne Klitterne paa Jansø faae Lov til at henligge i Ro og være fri for Ufred af Menneker og Dyr, hvilket er aldeles utænkeligt, saa længe de ere i Hænderne paa Lodseierne, vil Sandflugten de allerfleste Steder ophøre af sig selv, Jordbunden vil fæstne sig, og en Tilplantning vil da være den allersimpleste Sag af Verden under Forudsætning af, at man har Forraad af gode Planter. Og saa i dette Areal vilde flere værdifulde Træarter kunne lykkes end i Blaabjerg, hvor jeg ikke har anset det tilraadeligt at anvende andre Træarter end Bjerghyren, pinus montana.

Det andet Formaal, jeg har sat mig for at opnaa, nemlig at stifte den største Nytte og at faae et godt Opland for Affætning af Skovprodukter, vil formentlig blive naaet paa tilfredsstillende Maade ved et Skovanlæg paa Jansø. Da der i den nordlige Del af Den er en stor og velstaaende Befolkning i Nordby (2,300 Indbyggere), i den sydlige Del en velbefolket By, Sønderho (1,000 Indvaanere), foruden endel Boelsteder og Huse, da der paa Den savnes Brændsel og Træmateriale af hvert Slags, og dette derfor maa tilføres jævrt, da der endvidere ligeoverfor Den er et skovnøgent Kystland med Byerne Esbjerg og Ribe, tror jeg ikke, at der vil findes nogen Velggenhed gunstigere for store Skovanlæg i Sandflugtsarealer end netop den, som Jansø frembyder. Jeg maa her tillige fremhæve, at Arbejderforholdene